

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego dla klasy 8

Zagadnienia	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń potrafi:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
Kształcenie literackie i kulturowe: poezja	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie przeczytać głośno utwór poetycki; • rozróżnić poezję od prozy; • wskazać wers lub fragment utworu na dany temat; • zrelacjonować prosto treść utworów; 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać emocje wyrażane przez podmiot liryczny, nazwać emocje towarzyszące podmiotowi lirycznemu; • wyjaśnić, w imieniu jakiej zbiorowości wypowiada się podmiot liryczny • krótko scharakteryzować bohaterów; • wyjaśnić prawdy życiowe zawarte w utworach; • określić funkcję adresata • określić miejsce, w którym znajduje się podmiot liryczny ; 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy tworzące atmosferę, budujące nastrój; • wymienić środki stylistyczne zastosowane w wierszu, określić funkcję słownictwa; • omówić funkcję użycia regionalizmów w piosence; • zinterpretować tytuł; • określić przyczyny emocji podmiotu lirycznego; • wyjaśnić, w imieniu jakiej zbiorowości wypowiada się podmiot liryczny; • wyjaśnić znaczenie sentencji; • wskazać środki stylistyczne, związki frazeologiczne; • potrafi wskazać: zwrotki wiersza, wersy, rymy; 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować treść i przesłanie wiersza, utworu; • przedstawić swoje spostrzeżenia dotyczące wiersza i utworu; • zinterpretować istotne elementy wiersza i utworu, np. zakończenie, sposób ukazania przemijania, puentę; • odnieść wymowę wiersza do rzeczywistości codziennej; • wskazać uniwersalne prawdy zawarte w wierszach; • wyjaśnić, na czym polegał tragizm pokolenia; • sformułować katalog zasad, którymi powinien się kierować człowiek; • określić rodzaj literacki • wskazać podmiot 	<p>Potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na wskazany temat • odnaleźć kontekst poruszanych zagadnień w wybranym tekście kultury; • omówić kontekst historyczny utworu; • stworzyć prezentację tematyczną; • przytoczyć i omówić wybrany tekst kultury poruszający temat małej ojczyzny; • omówić różne sposoby przedstawienia motywu przemijania w tekstach kultury

				liryczny <ul style="list-style-type: none"> • określić rodzaj liryki • wyjaśnić pojęcia: aforyzm, fraszka, paradoks, tren, porównanie homeryckie, puenta, przenośnia, symbol, peryfraza, hymn, refren, anafora, ironia apostrofa • omówić przynależność gatunkową utworów • wskazać adresata lirycznego, bohaterów wiersza; 	
Kształcenie literackie i kulturowe: proza (opowiadanie, nowela, powieść)	<ul style="list-style-type: none"> • krótko opowiada treść utworu lub fragmentu utworu; • wymienia bohaterów utworu; • wypowiedzieć się na temat narratora • określić czas i przestrzeń akcji; • dopasować tytuł utworu do nazwiska autora; 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty • scharakteryzować bohaterów całego lub fragmentów utworu • opisać relacje pomiędzy bohaterami, określić stany emocjonalne bohaterów • podać czas i miejsce akcji, krótko omówić świat przedstawiony • wypowiedzieć się na temat utworu i zawartych w nim zagadnień; 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób prezentacji wybranego elementu utworu, porównać wybrane elementy świata przedstawionego • wyliczyć i omówić problemy, z którymi zetknął się bohater • wyjaśnić motywy postępowania, konsekwencje decyzji bohatera, wskazać jego najważniejsze cechy • wyjaśnić przyczynę reakcji bohatera w wybranych sytuacjach, • omówić stosunek bohatera do 	posiada umiejętność poprawnego rozumienia tekstu i potrafi: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić punkt widzenia narratora na poruszany w utworze temat; • zinterpretować puentę, tytuł, wymowę utworu • wskazać charakterystyczne cechy języka utworu; • wskazać stereotypy przedstawione w utworze; • przedstawić zdobyte za pomocą różnych źródeł informacje na temat poruszany w tekście • podjąć dyskusję na temat 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć prezentację nawiązującą do poruszanych zagadnień • podjąć dyskusję na temat rzetelnych informacji lub zagadnień poruszanych w tekście • przedstawić inny tekst kultury podejmujący temat • na podstawie dowolnych źródeł opracować kontekst historyczny utworu • odnaleźć konteksty i nawiązania; • posiada umiejętność poprawnego zinterpretowania

			<p>rzeczywistości</p> <ul style="list-style-type: none"> • krótko opowiedzieć o zachowaniu bohatera, ocenić go; • omówić stosunek autora tekstu do opisywanego bohatera • wskazuje narratora; • określić własne stanowisko; • podać czas i miejsce akcji, omówić świat przedstawiony w utworze; • wyjaśnić specyfikę języka utworu; • określić temat przewodni utworu; 	<p>poruszanych problemów,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić symboliczne znaczenie elementów utworu; • omówić relacje łączące bohaterów • wyciągnąć wnioski • wskazać cechy gatunkowe utworu, wypowiedzieć się na temat stylu utworu ; • wyjaśnić pojęcia związane z charakterem utworu; • wymienić bohaterów fikcyjnych i realnych; • omówić bohaterów z poznanych utworów literackich; 	<p>wymaganego materiału, właściwej argumentacji, uogólniania, podsumowania i porównania, np. potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić punkt widzenia narratora na poruszany w utworze temat • zinterpretować puentę, tytuł, wymowę utworu • wskazać charakterystyczne cechy języka utworu , wyjaśnić ich znaczenie i określić ich funkcje w tekście • wskazać stereotypy przedstawione w utworze • przedstawić zdobyte za pomocą różnych źródeł informacje na temat poruszany w tekście • podjąć dyskusję na temat poruszanych problemów, • wyjaśnić symboliczne znaczenie elementów utworu, omówić przenośnie, uniwersalną wymowę utworu • umieścić utwór w kontekście, np. historycznym, biograficznym
Kształcenie literackie i	• rozróżnić, wskazać i	• podzielić wypowiedzi	• zanalizować wywiad	• odnaleźć elementy	• podjąć dyskusję na temat

<p>kulturowe: wywiad, gatunki publicystyczne, recenzja , reportaż, komiks, pamiętnik, dziennik</p>	<p>nazwać: wywiad, gatunki publicystyczne, recenzję, reportaż, komiks, pamiętnik;</p>	<p>pisemne na kategorie; <ul style="list-style-type: none"> • ułożyć i zapisać kilka pytań do wywiadu; • napisać kilka zdań do pamiętnika lub dziennika; </p>	<p>pod kątem sposobu zadawania pytań; <ul style="list-style-type: none"> • omówić język utworów; • wymienić cechy dobrego tekstu; </p>	<p>omówione w wywiadzie w rzeczywistości codziennej <ul style="list-style-type: none"> • zanalizować tekst prasowy według podanych kryteriów • porównać wybrane komiksy </p>	<p>wad i zalet publikacji drukowanych oraz elektronicznych <ul style="list-style-type: none"> • napisać kilka stron pamiętnika, dziennika; • przeprowadzić i napisać wywiad na wybrany przez siebie temat; • stworzyć projekt komiksu • przedstawić historię komiksu • przedstawić film inspirowany komiksem; </p>
<p>Kształcenie literackie i kulturowe: film, internet, telewizja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia pojęcia: film, internet, telewizja; • wymienia programy telewizyjne, strony internetowe; 	<ul style="list-style-type: none"> • podać przykłady filmów należących do poszczególnych gatunków filmowych • podaje strony internetowe ze względu na charakter zainteresowania internautów; 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w wybranych filmach cechy klasyfikujące je do poszczególnych gatunków; • omówić funkcję internetu; • scharakteryzować wybrane programy telewizyjne; • wyjaśnić pojęcia związane z rzeczywistością internetu; • podać przykłady gatunków telewizyjnych; 	<ul style="list-style-type: none"> • zanalizować język filmu w wybranym dziele • ocenić wybrane dzieło filmowe według podanych kryteriów • przedstawić wybrany blog • wskazać korzyści i zagrożenia związane z internetem; • wyjaśnić przyczynę popularności konkretnych serwisów internetowych; • scharakteryzować język wypowiedzi internetowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotować prezentację na temat wybranej postaci związanej z filmem; • stworzyć scenariusz filmowy spełniający wymogi wybranej konwencji gatunkowej • omówić kompozycję kadru; • zrelacjonować etapy rozwoju telewizji; • wskazać momenty przełomowe w rozwoju: filmu, kina, telewizji, internetu; • podjąć dyskusję na temat sposobów chronienia prywatności w internecie; • przedstawić swoje wyobrażenia na temat

					przyszłości internetu • wypowiedzieć się na temat roli telewizji w życiu swoich rówieśników • podjąć dyskusję na temat jakości i funkcji reklam telewizyjnych; • przygotować prezentację na temat swojego ulubionego serialu lub filmu;
Kształcenie literackie i kulturowe: dzieło sztuki (obraz, fotografia)	<ul style="list-style-type: none"> wymienić barwy użyte przez malarza opisać, co zostało przedstawione na obrazie, zdjęciu; wymienić rodzaje fotografii; 	<ul style="list-style-type: none"> omówić znaczenie zastosowanych przez malarza proporcji; omówić kompozycję dzieła; opisać krajobraz, omówić kompozycję obrazu ; wskazać przykłady fotografii należących do danych kategorii; 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować znaczenie barw; zinterpretować sposób przedstawienia bohatera ; wskazać elementy, które zostały wyeksponowane na zdjęciu; ocenić wybraną fotografię według podanych kryteriów; wypowiedzieć się na temat roli światła w fotografii; 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować sposób ukazania tematu na obrazie wyrazić swoją opinię na temat obrazu wyjaśnić wymowę obrazu; wypowiedzieć swoją opinię na temat fotografii i uzasadnić ją zanalizować wybraną fotografię, mural; wyjaśnić pojęcia: mural, street art.; opisać mural; 	<ul style="list-style-type: none"> porównać obraz z innymi tekstami kultury przedstawiającymi temat; omówić wybrany obraz; przygotować prezentację na temat np. twórczości wybranego przez siebie artysty; zanalizować wybraną fotografię artystyczną omówić wybrany przykład street artu; przedstawić najważniejsze wydarzenia z historii fotografii; wypowiedzieć się na temat specyfiki sztuki współczesnej; wyjaśnić pojęcia: wzorzec, kompozycja fotografii, sztuka współczesna;

Kształcenie literackie i kulturowe: muzyka	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rodzaje muzyki; 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić elementy języka muzyki; 	<ul style="list-style-type: none"> omówić rolę muzyki w wybranym filmie ocenić utwór muzyczny na podstawie podanych kryteriów; 	<ul style="list-style-type: none"> zastosować elementy języka muzyki do analizy wybranego utworu; 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć prezentację na temat ulubionego muzyka bądź gatunku muzyki; stworzyć prezentację na temat muzyki etnicznej charakterystycznej dla swojego regionu; zrelacjonować rozwój muzyki na poszczególnych etapach historii kultury;
Kształcenie literackie i kulturowe: twórca i jego czasy	<ul style="list-style-type: none"> wymienić twórców literackich i umieścić ich w odpowiedniej epoce literackiej; 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejsze utwory literatury polskiej; 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy autobiograficzne w utworach; wyjaśnić pojęcia: renesans, humanizm, powieść historyczna, rusyfikacja, literatura podziemna, emigracja, epepeja; 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować twórczość wybranych pisarzy dla omawianych epok literackich; przedstawić specyfikę utworów pisarzy omawianej epoki literackiej; podać cechy epepei; przedstawić znaczenie omawianych utworów dla współczesnych odbiorców; omówić kontekst społeczno-historyczny w omawianych utworach; wypowiedzieć się na temat twórczości artystów; 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się o wydarzeniach historycznych współczesnych autorowi; wypowiedzieć się na temat literatury podziemnej w okupowanej Polsce; omówić kontekst społeczno-historyczny w omawianych utworach; wypowiedzieć się na temat twórczości artystów;
Retoryka, sztuka posługiwania się językiem: perswazja,	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie rozróżnić pojęcia: perswazja, opinia, poprawność językowa; 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić sposoby manipulacji ; wskazać reklamy, które 	<ul style="list-style-type: none"> zanalizować hasła reklamowe pod kątem adresata; 	<ul style="list-style-type: none"> ułożyć hasła reklamowe, nakłaniające do konkretnego działania 	<ul style="list-style-type: none"> odnaleźć w reklamach i wypowiedziach polityków elementy manipulacji i

<p>opinia, poprawność językowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienić zasady, które powinny być przestrzegane podczas wyrażania opinii; poprawnie odczytać podane wyrazy; 	<p>nakłaniają odbiorcę do konkretnego działania;</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazać wypowiedzi wykorzystujące manipulację; odróżnić informację od opinii; w podanych przykładach wskazać sylaby; 	<ul style="list-style-type: none"> zanalizować wybrane reklamy pod kątem zabiegów manipulacyjnych; sporządzić notatkę zawierającą wymagane informacje; odnaleźć w zdaniach błędnie użyte wyrazy; wyjaśnić różnicę pomiędzy opinią a informacją; w podanych przykładach wskazać sylaby; przedstawić podział błędów językowych; 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować opinie wraz z uzasadnieniem; wymienić cechy wypowiedzi perswazyjnej; wymienić fazy negocjacji; wymienić sposoby nakłaniania w reklamie; wymienić elementy etyki słowa; wyjaśnić pojęcia: opinia, informacja; skorygować błędy w podanych tekstach; odnaleźć w podanych tekstach apel, sugestię i uzasadnienie 	<p>zanalizować je;</p> <ul style="list-style-type: none"> przeprowadzić negocjacje zgodnie z podanym schematem skomponować wypowiedź perswazyjną na zadany temat; odnaleźć błędy stylistyczne w tekście i skorygować je; właściwie sformułować związki frazeologiczne;
<p>Nauka o języku: słownictwo, komunikacja językowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienić zasady porozumiewania się w grzeczny sposób; wymienić formy grzecznościowe; wyartykułować i zaakcentować podane wyrazy zgodnie z normą wzorcową; zreferować podstawową zasadę dobrego stylu; odróżnić treść od zakresu wyrazu; wymienić rodzaje nazw miejscowości; 	<ul style="list-style-type: none"> dopasować słowa i zwroty grzecznościowe do adresata; wskazać wypowiedzi należące do oficjalnej i nieoficjalnej odmiany języka; wymienić sytuacje, w których można stosować nieoficjalną formę języka, oraz takie, w których należy stosować formę oficjalną; wymienić zasady dobrego stylu; zastąpić podane wyrazy synonimami 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać wypowiedzi, w których zostały złamane zasady grzeczności w języku; wymienić przykłady języków środowiskowych i zawodowych; wymienić cechy gwary uczniowskiej; w podanych przykładach wskazać różnice pomiędzy gwarą a językiem ogólnonarodowym; rozpoznać styl podanej wypowiedzi; skorygować błędy; 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować wypowiedzi dostosowane do adresata i zgodne z odmianą języka; rozpoznać podane rodzaje języków środowiskowych; przekształcić tekst gwarowy na ogólnopolski; stworzyć tekst w wybranym stylu; podane wyrazy zastąpić słowami o bogatszej treści i szerszym zakresie; podać różne znaczenia danych wyrazów; wskazać archaizmy w 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować oficjalną mowę na zadany temat, uwzględniając wszystkie zasady grzeczności; zanalizować wybrane przez siebie wypowiedzi publicystyczne pod kątem zgodności z normami językowymi; stworzyć dłuższą wypowiedź ustną zawierającą elementy wybranego języka środowiskowego; stworzyć „mini-słownik” wybranej gwary; wyjaśnić znaczenie

		<ul style="list-style-type: none"> • podać antonimy do danych wyrazów • wyszukać w tekście neologizmy; • użyć imion w wołaczach; • poprawnie odmienić nazwiska; • właściwie odmienić nazwy miejscowości; 	<p>stylistyczne w podanym tekście;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić z pomocą słownika znaczenie podanych eufemizmów i neologizmów; • wyjaśnić pojęcia: dialekt, gwara, treść wyrazu, zakres wyrazu; • wymienić obrzędy nadawania imion; • odróżnić języki środowiskowe od języków zawodowych; • wskazać kolokwializmy w podanym tekście; • wskazać różnice pomiędzy gwarą a dialektem; 	<p>przysłowia i wyjaśnić ich znaczenie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat mody na konkretne imiona; • utworzyć nazwy mieszkanki i mieszkańca danego miasta; • wymienić odmiany polszczyzny; • wskazać różnice pomiędzy odmianą oficjalną a nieoficjalną polszczyzny; • wymienić istniejące w Polsce dialekty; • wytłumaczyć znaczenie podanych imion słowiańskich; • wyjaśnić różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową języka; • porównać treść i zakres wyrazu w podanych przykładach; • wyjaśnić różnice pomiędzy wyrazami wieloznacznymi a homonimami; 	<p>imion biblijnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: języki środowiskowe, języki zawodowe, kolokwializmy, profesjonalizmy; • wyjaśnić pojęcia: synonim, antonim, homonim, wyraz wieloznaczny, eufemizm; • wymienić rodzaje neologizmów i zapożyczeń; • wymienić języki, z których wywodzą się imiona; • zrelacjonować historię nadawania nazwisk, zasady odmiany nazwisk, zasady zapisu dwuczłonowych nazw miejscowych; • zanalizować swoje imię z uwzględnieniem podanych kryteriów; • zanalizować różne nazwiska pod kątem ich pochodzenia; • wyjaśnić pochodzenie podanych nazw miejscowości
--	--	---	---	---	--

<p>Nauka o języku: części mowy i części zdania; Pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy i zdania.</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienić odmienne i nieodmienne części mowy; wyszukać i wskazać partykułę NIE w tekście; nazwać podstawowe części zdania; wyszukać i wskazać zdanie w tekście; rozpoznać w tekście równoważniki zdań; wskazać podmiot i orzeczenie w zdaniu; 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać spójniki w zdaniu; podzielić wypowiedzenia na zdania i równoważniki zdań; zastosować poznane zasady w praktyce wymienić części mowy pisane łącznie z partykułą <i>nie</i>; wskazać, które części mowy pisze się rozdzielnie z partykułą <i>nie</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukać i rozpoznać w tekście odmienne i nieodmienne części mowy; odnaleźć nieosobowe formy czasownika w tekście; dokonać właściwej deklinacji rzeczowników; właściwie odmienić i stopniować przymiotniki; wskazać przysłówki, które podlegają stopniowaniu; odnaleźć w tekście drugorzędne części zdania; przekształcić zdania pojedyncze w zdania złożone; 	<ul style="list-style-type: none"> właściwie określić formy czasownika osobowego wskazać zaimki w tekście i poprawnie je stosować w praktyce; właściwie nazywać rodzaje liczebników; stworzyć tekst, stosując różne części mowy z partykułą <i>nie</i>; skorygować tekst pod względem pisowni partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy; dokonać rozbioru logicznego zdania; wymienić rodzaje zdań podrzędnie złożonych i zdań współrzędnie złożonych; wymienić zasady stosowania przecinka w zdaniach; podzielić zdania złożone współrzędnie na zdania składowe; 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie posługiwać się wiedzą o odmiennych i nieodmiennych częściach mowy w praktyce; swobodnie posługiwać się wiedzą ortograficzną w praktyce; swobodnie posługiwać się wiedzą o składni; przeredagować tekst ze zbyt rozbudowanymi zdaniami złożonymi; sporządzić wykres zdania złożonego;
<p>Nauka o języku: fonetyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> rozróżnić pojęcia i nazwać: <i>głoska i litera</i>; przeliterować wyraz i „wygłoskować” słowo; przeliczyć liczbę głosek i liter; 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcia: <i>głoska, litera</i>; rozpoznać rodzaje głosek na przykładach poprawnie podzielić wyrazy na sylaby; 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcia: <i>ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie</i>; przedstawić podział głosek; poprawnie zaakcentować wyrazy; 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić zasady poprawnego akcentowania w języku polskim; określić kierunek upodobnienia; skorygować błędy w akcentowaniu i podziale wyrazów; 	<ul style="list-style-type: none"> swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą o fonetyce;

Nauka o języku: słowotwórstwo	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcia: <i>wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, oboczność, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność, złożenia, zrosty</i> • wymienić kategorie słowotwórcze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych • utworzyć przymiotniki od rzeczowników • przyporządkować wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej • wskazać wyrazy należące do jednej rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w podanych parach wyrazów wyraz podstawowy i wyraz pochodny • wskazać formant w wyrazie pochodnym • podkreślić w rodzinie wyrazów rdzeń i wskazać oboczności • rozpoznać złożenia i zrosty na podanych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy słowotwórczej podanych wyrazów • utworzyć wyrazy należące do konkretnych kategorii słowotwórczych • sporządzić wykresy rodziny wyrazów • omówić funkcję łącznika w przymiotnikach złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie i bezbłędnie posługiwać się wiedzą z zakresu słowotwórstwa
Kształcenie językowe: formy wypowiedzi - list motywacyjny, życiorys, CV, podanie	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: <i>list motywacyjny, życiorys, CV, podanie</i> • wskazać elementy, z których składa się list motywacyjny, życiorys, CV, podanie; 	<ul style="list-style-type: none"> • zgromadzić informacje do listu motywacyjnego, życiorysu, CV i podania; • podjąć próbę napisania listu motywacyjnego, życiorysu, CV i podania; 	<ul style="list-style-type: none"> • uporządkować informacje potrzebne do napisania: listu motywacyjnego, życiorysu, CV i podania; • zredagować podaną formę wypowiedzi • zgromadzić argumenty przydatne do uzasadnienia prośby w podaniu; 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić rzetelność i wiarygodność podanych listów motywacyjnych, życiorysów, CV i podań; • skorygować błędy w podanych życiorysie i CV; • skorygować błędnie napisane podanie; • na podstawie życiorysu zredagować oficjalne CV; • zredagować oficjalne podanie przy użyciu komputera z prośbą o przyjęcie do szkoły ponadpodstawowej; 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi;
Kształcenie językowe: sprawozdanie z filmu i spektaklu, recenzja, scenariusz filmowy, przemówienie	<ul style="list-style-type: none"> • nazwać wskazane teksty: sprawozdanie z filmu, recenzja, scenariusz filmowy, przemówienie; • wyszukać przykłady: recenzji, scenariuszu i przemówienia; 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić elementy, które powinny się znaleźć we wstępie, w rozwinięciu i w zakończeniu sprawozdania; • wymienić elementy wchodzące w skład 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć plan sprawozdania ostatnio obejrzanego filmu lub spektaklu; • wyjaśnić pojęcie didaskalia • zredagować podaną 	<ul style="list-style-type: none"> • stosować się do wszystkich reguł sporządzenia sprawozdania; • wyszukać niezbędne informacje przydatne do sporządzenia recenzji; 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie pod względem językowym i merytorycznym zredagować tekst podanej formy wypowiedzi; • stworzyć pisemne

<p>scenariusza, recenzji, przemówienia;</p> <ul style="list-style-type: none"> • podjąć próbę napisania; 	<p>formę wypowiedzi;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić elementy, z których powinno się składać dobrze skomponowane przemówienie, scenariusz, recenzja; 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić poszczególne elementy dzieła; • zredagować nagłówki scen i wskazówki sceniczne; • stworzyć dialogi; • nadać scenariuszowi odpowiedni kształt graficzny; • zaproponować sposoby prezentacji argumentów i formułowania zakończenia przemówienia; 	<p>sprawozdanie z wybranego filmu bądź spektaklu</p> <ul style="list-style-type: none"> • stworzyć obszerną i wyczerpującą recenzję wybranego filmu; • napisać scenariusz na wybrany temat; • wygłosić przemówienie;
---	--	---	---